

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3235/2022. (V. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.II.39.432/2022/2. számú végzése, az Alaptörvény, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény és annak különösen 224. § (5) bekezdése és 297. § (4) bekezdése, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 78. § (4) bekezdése, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény egésze és annak különösen 52. § (1a) és (1b) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: régi Abtv.) 48. § (1) bekezdése, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján, melyben a Kúria Kvk.II.39.432/2022/2. számú végzése, az Alaptörvény, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény és annak különösen 224. § (5) bekezdése és 297. § (4) bekezdése, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 78. § (4) bekezdése, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény egésze és annak különösen 52. § (1a) és (1b) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 2022. április 14. napján kelt 366/2022. számú határozatával a határozat mellékletét képező jegyzőkönyv szerinti adattartalommal állapította meg az országgyűlési képviselők 2022. évi általános választásának országos listás eredményét. A határozat jogorvoslati kiiktatása szerint a határozattal szemben bírósági felülvizsgálat iránti kérelemnek van helye, amelyet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2022. április 15. napjának 16.00 óráig megérkezzen az NVB-hez. A határozat jogorvoslati kiiktatása rögzítette továbbá, hogy a bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező.
- [3] 1.2. Az NVB határozatával szemben a jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó 2022. április 17. napján terjesztett elő bírósági felülvizsgálati kérelmet, amelyben indítványozta az NVB határozatának megsemmisítését arra hivatkozással, hogy idő előtti volt a határozat meghozatala, valamint hogy a határozat jogsértő, mert a határon túlról érkezett szavazatok vonatkozásában még nem született jogerős döntés. Az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmében egyaránt sérelmezte a Ve. 297. § (4) bekezdése szerinti egynapos, álláspontja szerint indokolatlanul rövid jogorvoslati határidőt, valamint a Ve. 224. § (5) bekezdése szerinti, álláspontja szerint ugyancsak indokolatlan kötelező jogi képviseletet előíró rendelkezését.
- [4] A Kúria 2022. április 19. napján meghozott Kvk.II.39.432/2022/2. számú végzésével az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A Kúria végzésében rögzítette, hogy az indítványozó a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét csak 2022. április 17. napján, a Ve. 297. § (4) bekezdése szerinti törvényes határidőn túl nyújtotta be, ezért az elkészt (Kúria végzése, Indokolás [14]). A Kúria végzésében azt is megállapította, hogy az indítványozó a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét személyesen, jogi képviselő közreműködése nélkül terjesztette elő, a Ve. 224. § (5) bekezdésének kötelező jogi képviseletet előíró szabálya pedig olyan rendelkezés, melynek kapcsán a bíróságnak nincs mérlegelési jogköre (Kúria végzése, Indokolás [15]).

- [5] 1.3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő a részben az Abtv. 26. § (1) bekezdésén és 27. §-án, részben – meggyőződése szerint helyesen – a régi Abtv. 48. § (1) bekezdésén alapuló alkotmányjogi panaszát, melyben a Kúria Kvk.II.39.432/2022/2. számú végzése, valamint az Alaptörvény, a Ve. és annak különösen a 224. § (5) bekezdése és 297. § (4) bekezdése, a régi Ve. 78. § (4) bekezdése, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény, valamint az Abtv. egésze, illetőleg annak 52. § (1a) és (1b) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria végzése sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (7) bekezdését, továbbá a régi Alkotmány 57. § (1) és (5) bekezdéseit, 8. § (1) és (2) bekezdéseit, valamint a 70/A. § (1), (2) és (3) bekezdését, tekintettel arra, hogy a kötelező jogi képviselet Kúria általi megkövetelése érdemben megakadályozza és kizárja a választási eljárás jogsértéseinek orvoslását.
- [6] Az indítvány szerint az Alaptörvény és a támadott jogszabályok eredendően közjogilag érvénytelenek (a panasz megjelölése szerint közjogilag alkotmányellenesek), és megalkotásuk körülményeire tekintettel ellentétesek az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdéseivel, a XV. cikk (1), (2) és (4) bekezdéseivel, továbbá a régi Alkotmány 8. § (1) és (2) bekezdéseivel, az 56. §-ával, az 57. § (1) és (5) bekezdéseivel, valamint a 70/A. § (1), (2) és (3) bekezdéseivel. Ugyancsak ellentétes az alkotmányjogi panasz szerint a fenti alaptörvényi rendelkezésekkel a régi Ve. 78. § (4) bekezdése, mely rendelkezést az indítványozó álláspontja szerint az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben valójában alkalmazni kellett. Az indítványozó a Ve. egésze mellett külön is megjelölte a Ve. 224. § (5) bekezdését és 297. § (4) bekezdését, melyeket ugyancsak az Alaptörvény fenti rendelkezéseibe ütközőnek tart. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában annak kimondását is kérte, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések közjogi érvénytelensége miatt jelenleg is hatályos az 1997. évi C. törvény, az 1989. évi XXXIV. törvény, az 1997. évi LXVI. törvény, az 1997. évi LXVII. törvény és az 1989. évi XXXII. törvény.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [8] 2.1. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria a végzését 2022. április 19-én küldte meg az indítványozónak, aki alkotmányjogi panaszát 2022. április 22-én 15 óra 59 perckor, határidőben terjesztette elő. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [9] 2.2. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján az Alkotmánybíróság az egyedi ügyben alkalmazott jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját, míg a d) pont alapján a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróságnak sem az Alaptörvény, sem az Abtv. alapján nincs hatásköre a már nem hatályos Alkotmány rendelkezéseivel való összhang vizsgálatára {legutóbb hasonlóan például: 3167/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az Alkotmánybíróság eljárása továbbá nem kezdeményezhető a már nem hatályos régi Abtv. rendelkezéseire történő hivatkozással, az Alkotmánybíróság eljárása ugyanis az Abtv. rendelkezésein (és nem pedig a már nem hatályos régi Abtv. rendelkezésein) alapul. Az Alkotmánybíróság határozatainak lehetséges jogkövetkezményeit pedig az Abtv. 39–46. §-ai tartalmazzák, mely jogkövetkezményektől eltérő jogkövetkezmények alkalmazására (így például annak megállapítására, hogy egy már nem hatályos jogszabályi rendelkezést valójában nem helyeztek hatályon kívül) az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre. Az alkotmányjogi panasz ezen elemei éppen ezért érdemi elbírálásra alkalmatlanok.
- [10] 2.3. Az Alkotmánybíróság elsőként az indítványozó Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát vizsgálta meg, és az alábbi következtetésekre jutott. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a Kúria Kvk.II.39.432/2022/2. számú végzése az indítványozó bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét részben elkésetttség, részben a kötelező jogi képviselet hiánya miatt érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásában a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét vizsgálhatja, melyre tekintettel az Alkotmánybíróság a Kúria végzésének állított alaptörvény-ellenességét kizárólag a kötelező jogi képviselet követelményével és a bírósági felülvizsgálati kérelem elkésetttségével összefüggésben vizsgálhatta, tartalma szerint pedig (figyelemmel arra, hogy a kötelező jogi

képviselőt követelménye az NVB eljárásában nem érvényesült, az elkészttség pedig szükségképpen a bírósági felülvizsgálati kérelem előterjesztésével hozható összefüggésbe, melynek megítélése nem az NVB, hanem a Kúria hatáskörébe tartozó kérdés) az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszként értékelte.

- [11] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [12] A Ve. 224. § (5) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselőt kötelező, mely rendelkezéstől eltérés kizárólag a saját ügyében eljáró, jogi szakvizsgálóval rendelkező személy esetében van lehetőség (a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolása esetén). A Ve. 297. § (4) bekezdése értelmében pedig az NVB-nek a választás országos listás eredményét megállapító döntése elleni bírósági felülvizsgálati kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az lekésőbb a választási bizottság határozatának meghozatalát követő napon megérkezzen az NVB-hez. Sem a Ve. 224. § (5) bekezdése, sem pedig a Ve. 297. § (4) bekezdése nem enged a Kúria számára mérlegelést, mely kötelezően alkalmazandó és mérlegelést nem tűrő előírásokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye sem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, sem pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben nem merül fel, és e körben az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem fogalmaz meg. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadási feltételek egyikét sem.
- [13] 2.4. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt vizsgálta meg, és az alábbi következtetésekre jutott.
- [14] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz keretében az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének vizsgálata kérhető. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben nem a régi Ve., hanem a Ve. szabályai kerültek alkalmazásra, ezért az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a régi Ve. 78. § (4) bekezdése nem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdéséből fakadó követelményeket. Ugyancsak nem tekinthető az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezésnek az Abtv. 52. § (1a) és (1b) bekezdése.
- [15] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – az Alkotmánybíróság abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény egésze, a Ve., az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény, valamint az Abtv. esetében sem azon jogszabályhelyeket nem jelölte meg, melyek az alkotmányjogi panaszra okot adó egyedi ügyben alkalmazásra kerültek, sem pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem adott elő arra vonatkozóan, hogy ezen jogszabályok miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az indítványozó közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos érveivel összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság arra mutat rá, hogy állandó gyakorlata szerint „az indítványozó elsősorban egyéni jogsérelmére alapozva kérheti a norma vizsgálatát, a jogalkotási eljárás vélt vagy valós hiányosságaira, közjogi érvénytelenségre hivatkozással – Alaptörvényben biztosított jog egyéni jogsérelme nélkül – közvetlenül nem” [3149/2013. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [19]; legutóbb: 3152/2022. (IV. 12.) AB határozat, Indokolás [26]]. Mindezen szempontok miatt az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány ezen elemeiben nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja követelményét.
- [17] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszában konkrét, az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezéseket ugyan megjelölte a Ve. 224. § (5) bekezdését és 297. § (4) bekezdését, azonban az alkotmányjogi

panasz nem tartalmaz arra vonatkozó indokolást, hogy ezen jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény (egyébiránt az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot sem tartalmazó) I. cikk (1) és (3) bekezdéseivel és XV. cikk (4) bekezdésével, illetőleg az egyébként Alaptörvényben biztosított jognak minősülő XV. cikk (1) és (2) bekezdéseivel, ekként az alkotmányjogi panasz ebben az elemében sem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja követelményének.

- [18] 3. Az Alkotmánybíróság a fenti szempontokra figyelemmel az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2022. április 26.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1037/2022.

• • •